

# Nieuwsbrief

## Bedrijfsjuridische berichten

19 november 2019/nr. 23

### Themanummer: Klimaat

#### Redactioneel

- 75 Klimaat / p. 327  
*Harold Koster & Léon Korsten*

#### Klimaat

- 76 De spanning tussen economie en ecologie: twee benaderingen / p. 328  
*Mr. A. de Snoo*
- 77 Klimaatverandering – recente ontwikkelingen op internationaal, Europees en nationaal niveau: moeten bedrijven actie ondernemen? / p. 333  
*Prof. mr. dr. Tineke Lambooy*
- 78 Warmtewet voor zakelijke kleinverbruikers / p. 339  
*Mr. drs. Peter van Asperen*
- 79 Fiscale maatregelen tegen klimaatverandering / p. 343  
*Mr. Ch. Tolman & mr. R. de Boer*
- 80 Wind in de zeilen en zon achter de wolken / p. 346  
*Mr. J.W.A. Lameijer*
- 81 De energietransitie en de aansluit- en transportplicht van netbeheerders, een lastige spagaat. / p. 350  
*Mr. M. Rus-van der Velde*
- 82 De impact van klimaatregelgeving op vastgoed / p. 354  
*Mr. A.A. Jurgens-Boot*
- 83 Klimaat, duurzaamheid en mededinging / p. 361  
*Mr. L.E.J. Korsten*
- 84 Het Hof-arrest inzake de Urgenda vordering: is het belang in de zin van art. 3:303 BW aanwezig? Een opiniërende bijdrage / p. 366  
*Mr. E. Gras*

# Bedrijfsjuridische berichten

## Inhoud

Afl. 23 19 november 2019

Themanummer: Klimaat

- Redactioneel**
- 75 Klimaat / p. 327  
*Harold Koster & Léon Korsten*
- Klimaat**
- 76 De spanning tussen economie en ecologie: twee benaderingen / p. 328  
*Mr. A. de Snoo*
- 77 Klimaatverandering – recente ontwikkelingen op internationaal, Europees en nationaal niveau: moeten bedrijven actie ondernemen? / p. 333  
*Prof. mr. dr. Tineke Lambooy*
- 78 Warmtewet voor zakelijke kleinverbruikers / p. 339  
*Mr. drs. Peter van Asperen*
- 79 Fiscale maatregelen tegen klimaatverandering / p. 343  
*Mr. Ch. Tolman & mr. R. de Boer*
- 80 Wind in de zeilen en zon achter de wolken / p. 346  
*Mr. J.W.A. Lameijer*
- 81 De energietransitie en de aansluit- en transportplicht van netbeheerders, een lastige spagaat / p. 350  
*Mr. M. Rus-van der Velde*
- 82 De impact van klimaatregulering op vastgoed / p. 354  
*Mr. A.A. Jurgens-Boot*
- 83 Klimaat, duurzaamheid en mededinging / p. 361  
*Mr. L.E.J. Korsten*
- 84 Het Hof-arrest inzake de Urgenda vordering: is het belang in de zin van art. 3:303 BW aanwezig? Een opiniërende bijdrage / p. 366  
*Mr. E. Gras*

### Algemene voorwaarden en privacy statement

Op alle aanbiedingen en overeenkomsten van Wolters Kluwer Nederland B.V. zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland B.V. U kunt deze raadplegen via: [www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden](http://www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden). Indien Wolters Kluwer Nederland B.V. persoonsgegevens verkrijgt is daarop het privacybeleid van Wolters Kluwer Nederland B.V. van toepassing. Dit is raadpleegbaar via [www.wolterskluwer.nl/privacy-cookies](http://www.wolterskluwer.nl/privacy-cookies).

### Standaardpublicatievoorwaarden

Op iedere inzending van een bijdrage of informatie zijn van toepassing de Standaardpublicatievoorwaarden van Wolters Kluwer Nederland BV, gedeponeerd ter griffie van de Rechtbank Amsterdam onder nr. 121/2004. De Standaardpublicatievoorwaarden kunt u raadplegen via: [www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden](http://www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden).

ISSN 0922-0852

[www.wolterskluwer.nl](http://www.wolterskluwer.nl)

## Colofon

**Bedrijfsjuridische berichten (Bb)** verstrekt elke twee weken bondig en toegankelijk door deskundigen geselecteerde rechtsinformatie. Bb begeleidt opiniërend en voor de praktijk raadgevend de continue stroom aan juridisch nieuws op de terreinen die in het colofon zijn genoemd.

### Hoofredactie

Prof. mr. T.H.D. Struycken ([teun.struycken@nautadutilh.com](mailto:teun.struycken@nautadutilh.com)), NautaDutilh, Universiteit Utrecht

### Redactie

#### Algemeen

Mr. R. Aertsen ([rik.aertsen@ing.com](mailto:rik.aertsen@ing.com)), ING

Mr. J.M.F. Seligmann ([jeroen.seligmann@asm.com](mailto:jeroen.seligmann@asm.com)), ASM International N.V.

#### Aansprakelijkheidsrecht en verzekeringsrecht:

Mr. A.Ch.H. Franken ([stijn.franken@nautadutilh.com](mailto:stijn.franken@nautadutilh.com)), NautaDutilh

Mr. P. van den Broek ([peter.van.den.broek@kvdl.nl](mailto:peter.van.den.broek@kvdl.nl)), Kennedy Van der Laan

#### Arbeidsrecht:

Mr. T.L.C.W. Noordoven ([tijmen.noordoven@rutgersposch.com](mailto:tijmen.noordoven@rutgersposch.com)), Rutgers & Posch

#### Bestuursrecht en overheidsaansprakelijkheidsrecht:

Mr. P. Swagemakers ([pieterswagemakers@gmail.com](mailto:pieterswagemakers@gmail.com)), Pot Jonker

#### Contractenrecht:

Mr. dr. M.R. Ruygvoorn ([marcelruygvoorn@vbk.nl](mailto:marcelruygvoorn@vbk.nl)), Van Benthem & Keulen

#### Financieel recht:

Prof. mr. drs. M. Haentjens ([m.haentjens@law.leidenuniv.nl](mailto:m.haentjens@law.leidenuniv.nl)), Universiteit Leiden

#### Goederen- en faillissementsrecht:

Mr. dr. F.P. van Koppen ([frans.vankoppen@nautadutilh.com](mailto:frans.vankoppen@nautadutilh.com)), NautaDutilh

#### Intellectuele eigendom: vacature

#### Mededingings- en orderingsrecht:

Mr. L.E.J. Korsten ([Leon.Korsten@dlapiper.com](mailto:Leon.Korsten@dlapiper.com)), DLA Piper

#### Ondernemingsrecht en energierecht:

Mr. H. Koster ([h.koster@law.eur.nl](mailto:h.koster@law.eur.nl)), Erasmus Universiteit Rotterdam

#### Technologie, media en telecom:

Mr. R. Westerdijk ([reinoud.westerdijk@kvdl.nl](mailto:reinoud.westerdijk@kvdl.nl)), Kennedy Van der Laan

### Medewerkers

#### Aansprakelijkheidsrecht en verzekeringsrecht:

Mr. M. Franke ([franke@fenderadvocaten.nl](mailto:franke@fenderadvocaten.nl)), Fender Advocaten

#### Contractenrecht:

Mr. Mariska Nijenhof-Wolters ([mariskanijenhof@vbk.nl](mailto:mariskanijenhof@vbk.nl)), Van Benthem & Keulen

#### Energie recht:

Mr. P. van Asperen ([p\\_van\\_asperen@hotmail.com](mailto:p_van_asperen@hotmail.com)), ACM

#### Huurrecht:

Mr. R.A. Veldman ([veldman@dvlp.nl](mailto:veldman@dvlp.nl)), DVLP Advocaten,

#### Ondernemingsrecht:

Mr. M.J.E. van den Bergh ([vandenbergh@hocker.nl](mailto:vandenbergh@hocker.nl)), Höcker Advocaten

Mr. Y.A. Wehrmeijer ([y.wehrmeijer@houthoff.com](mailto:y.wehrmeijer@houthoff.com)) Houthoff Buruma

#### Technologie, media en telecom:

Mr. M.I. Robichon-Lindenkamp ([machteld.robichon@bureaubrandeis.nl](mailto:machteld.robichon@bureaubrandeis.nl)), bureau Brandeis

### Redactiesecretariaat

Paul Hunink, [p.hunink@kader57.nl](mailto:p.hunink@kader57.nl)

### Redactieadres

Uitgeef- en redactie bureau Kader 57, Deventer

### Uitgever

Henk Verbeek, [Henk.Verbeek@wolterskluwer.com](mailto:Henk.Verbeek@wolterskluwer.com)

### Citeerwijze

Bb jaar/publicatienummer, paragraafnummer

Bijvoorbeeld: Bb 2019/12, par. 3.4

### Verschijsning

26 afleveringen per jaar.

### Abonnementen

Raadpleeg voor de abonnementsmogelijkheden en de bijbehorende prijzen:

[www.wolterskluwer.nl/shop](http://www.wolterskluwer.nl/shop).

### Klantenservice

Onze klantenservice kunt u bereiken via: [www.wolterskluwer.nl/klantenservice](http://www.wolterskluwer.nl/klantenservice)

### Auteursrecht

Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Wolters Kluwer Nederland B.V. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wolters Kluwer. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3051, 2130 KB).

### Disclaimer

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en Wolters Kluwer geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

↑  
Zie inhoud van deze uitgave ook op:  
[www.wolterskluwer.nl/navigator](http://www.wolterskluwer.nl/navigator)

NAVIGATOR

Nederlands  
uitgeversverbond  
mww  
media voor vak  
& wetenschap

# Klimaat

Bb 2019/75

Weer een warme zomer in Europa. Grote delen van de wereld stonden meer dan ooit letterlijk in brand. Zeeijs, landijs en gletsjers smelten als sneeuw voor de zon. Als er behalve Brexit en de impeachment procedure in de Verenigde Staten iets is dat de gemoederen in Nederland dagelijks bezig houdt dan zijn het wel de klimaatdiscussie en de stikstofproblematiek. Twee nauw met elkaar verbonden onderwerpen. Reden genoeg voor de redactie om een 'klimaatspecial' uit te brengen, in navolging van de 'duurzaamheidsspecial' van 12 juni 2018 (2018/nr. 11). In het openingsnummer van deze special gaat Arjen de Snoo in op de Klimaatwet en het Klimaatakkoord en de verwevenheid van klimaatmaatregelen en de stikstofproblematiek. In deze special komen verder aan bod klimaat en corporate governance, de Warmtewet, klimaat en fiscale vergroeningsmaatregelen, onroerend goed en klimaat, zon en wind en ruimtelijke ordening, de aansluiting van windmolens en zonneparken op het energienet en klimaat en mededinging. De special wordt afgesloten met een bijdrage over het belangwekkende arrest van Gerechtshof Den Haag inzake Urgenda. Over niet al te lange tijd zal de Hoge Raad in deze zaak uitspraak doen. In dit blad zal daaraan uiteraard nader aandacht worden besteed.

Namens de redactie

Harold Koster / Léon Korsten

# Redactioneel